

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фізіології та біофізики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Гдуарт БУРЯЧКІВСЬКИЙ

02 вересня 2024 року



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма: Практична психологія

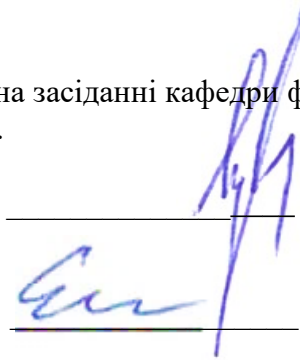
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Практична психологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 8 від 24 квітня 2024 року).

Розробники:

завідувач кафедри, д.мед.н., проф. Годлевський Л.С.
доцент кафедри, к.мед.н., доц. Волохова Г.О.
доцент кафедри, к.мед.н., доц. Ляшенко С.Л.

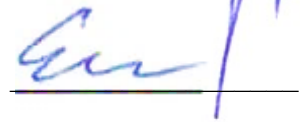
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізіології та біофізики
Протокол № 1 від 26.08.2024 р.

Завідувач кафедри



Леонід ГОДЛЕВСЬКИЙ

Погоджено із гарантом ОПП



Євген ОПРЯ

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін ОНМедУ
Протокол № 1 від 27.08.2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з гуманітарних дисциплін ОНМедУ



Володимир ХАНЖИ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ____ від “__” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ____ від “__” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість: Кредитів: 3 Годин: 90	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053 «Психологія» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	Денна, заочна форма навчання
		Вибіркова дисципліна
		Рік підготовки: 1
		Семестр: II
		Лекції (12 год. – денне; 4 год. заочне)
		Семінарські (0 год.)
		Практичні (24 год. – денне, 6 год. - заочне)
		Лабораторні (0 год.)
		Самостійна робота (54 год. – денне, 80 год. – заочне)
		у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)
		Форма підсумкового контролю – залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: Розширити та систематизувати знання про емоційний інтелект та його компоненти, детермінанти його становлення та функціонування, навички діагностики та розвитку в особистісному житті та професійній діяльності. Формування емоційної компетентності здобувача на основі дисциплінарних результатів навчання в галузі управління емоційним інтелектом для особистісного та професійного розвитку.

Завдання:

- Компоненти, види, факти та міфи про емоційний інтелект.
- Діагностика показників емоційного інтелекту.
- Розуміння власних емоцій як компонент емоційного інтелекту.
- Розуміння емоцій інших як компонент емоційного інтелекту.
- Управління власними емоціями як компонент емоційного інтелекту.
- Управління емоціями інших як компонент емоційного інтелекту.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральної компетентності: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері психології або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальних (ЗК):

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї та приймати обґрунтовані рішення (креативність).

ЗК 5. Цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність.

Спеціальних (СК):

СК 4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК 5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК 6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних

командах. СК

СК 9. Дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН12. Застосовувати відповідну наукову інформацію щодо вирішення проблем профілактики, збереження, відновлення ментального здоров'я та оцінювати її за критеріями адекватності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- психологічний зміст поняття «емоційний інтелект»;
- власні переваги та обмеження, переваги та обмеження інших;
- техніки і методики по управлінню емоціями;
- техніки розвитку емоційного інтелекту

Вміти:

- аналізувати складові власного емоційного інтелекту та емоційного інтелекту іншого;
- проводити самодіагностику та діагностику емоційного інтелекту;
- оволодіти вміннями розвитку емоційного інтелекту в особистісному житті та професійній діяльності.
- створювати власну особистісну та професійну траєкторію на основі карти свого емоційного інтелекту.

Демонструвати:

- здатність усвідомлювати та регулювати власні емоційні стани у професійній та міжособистісній взаємодії;
- навички емпатійного слухання, розуміння емоцій інших та ефективного використання цього у консультуванні;
- вміння будувати конструктивні взаємини з клієнтами, колегами та партнерами на основі емоційного інтелекту;
- здатність застосовувати емоційний інтелект для запобігання та подолання професійного вигорання;
- навички розробки та проведення тренінгів із розвитку емоційного інтелекту;
- готовність до безперервного саморозвитку у сфері емоційної компетентності та професійної діяльності;
- вміння дотримуватися етичних норм і принципів у процесі роботи з клієнтами, зберігаючи баланс між раціональними та емоційними аспектами взаємодії.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Емоційний інтелект як предмет психологічних досліджень.

Загальні уявлення про емоційний інтелект. Емоційна грамотність. Історія формування поняття „емоційний інтелект”. Зміст поняття „емоційна розумність”. Стан проблеми дослідження інтелекту в психологічній науці. Теорія множинності виявлення інтелекту. Види емоційного інтелекту: внутрішньоособистісний, міжособистісний. Особливості емоційного інтелекту в системі професійно важливих якостей.

Тема 2. Емоційний компонент як одна із складових емоційного інтелекту

Емоції. Прості та складні емоції. Сутність різних видів емоцій (гнів, страх, щастя, любов, здивування, відраза, печаль, оптимізм, надія). Поняття амбівалентності. Теорія про базові емоції Пола Екмана. Колесо емоцій Роберта Плутчика. Емоційна чутливість.

Синдром Стендаля. Емоційний дальтонізм та інші емоційні стани. Боваризм. Сутність поняття «емпатія». Рівні розвитку емпатії. Характеристика емоційно-чутливої особистості. Дефектне застосування емпатії. Емпатійне розуміння. Емпатійна стійкість. Особистісна та ситуативна тривожність. Мотивація досягнення та її взаємозв'язок з емоційним інтелектом.

Тема 3. Когнітивний компонент як одна із складових емоційного інтелекту.

Подив як збудник пізнання. Стадії виникнення подиву. Цікавість, як вияв ситуативного інтересу. Моральні, естетичні, інтелектуальні почуття. Почуття гумору. Почуття впевненості-непевності (сумніву). Класифікація типів людей за Дж. Мейером. Способи досягнення емоційного балансу. Сутність поняття «рефлексія». Основні форми рефлексії. Самооцінка та її роль в структурі емоційного інтелекту. Напруженість як готовність індивіда до боротьби за збереження (відновлення) звичного і стабільного соціального середовища.

Тема 4. Доцільність розгляду емоційного інтелекту як вирішального фактору успішності самореалізації особистості.

Управління власними емоціями у професійній діяльності. Емоційний інтелект як основний інструмент успішності керівника. Співпереживання: вміння прислухатися до почуттів інших людей, розуміння їх позиції і активний прояв співчутливого ставлення до їх проблем. Ділова поінформованість: розуміння поточних подій, ієрархії відповідальності і політики на організаційному рівні. Запобігливість: здатність визнавати і задовольняти потреби підлеглих. Стресозахисна та адаптивна фікції емоційного інтелекту як інтегральної особистісної властивості, що зумовлюються динамічною єдністю диспозиційних властивостей особистості та особливостями зовнішнього прояву її актуальних переживань.

Тема 5. Поведінковий компонент як одна із складових емоційного інтелекту.

Способи викликання бажаних емоцій. Контроль емоційних станів. Усунення небажаних емоційних станів. Сутність прийомів «відключення», «переключення», «зниження значимості майбутньої діяльності». Фасилітація та енгібіція. Організуюча функція **емоцій**. Емоційне вигорання. Складові синдрому вигорання (модель К.Маслач - С.Джексон). Способи зняття емоційної напруги. Керування інтенсивністю емоцій. Психологічна гнучкість у побудові стосунків.

Тема 6. Управління емоціями інших людей як засіб конструктивної взаємодії. Сучасні технології розвитку емоційного інтелекту.

Усвідомлювання своїх емоцій та аналіз їх для ухвалення усвідомлених рішень. Виявлення своїх способів проживання і вираження емоцій (мистецтво, творчість, письмо, спілкування з близькими, фізичну активність, медитація). Майндфулнес, глибоке дихання, йога – як засоби зниження занепокоєння й напруги при людській взаємодії. Технологія особистісно орієнтованого навчання. Технологія ситуативного моделювання. Проектні технології. Технологія критичного мислення. Технологія вітагенного навчання (розуміння станів життя і діяльності).

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Емоційний інтелект як предмет психологічних досліджень	8	2		2		4
Емоційний компонент як одна із складових	18	2		6		10

емоційного інтелекту						
Когнітивний компонент як одна із складових емоційного інтелекту	18	2		6		10
Доцільність розгляду емоційного інтелекту як вирішального фактору успішності самореалізації особистості	14	2		2		10
Поведінковий компонент як одна із складових емоційного інтелекту	16	2		4		10
Управління емоціями інших людей як засіб конструктивної взаємодії. Сучасні технології розвитку емоційного інтелекту	16	2		4		10
Усього годин	90	12	0	24		54

Заочна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Емоційний інтелект як предмет психологічних досліджень	10	2		-		10
Емоційний компонент як одна із складових емоційного інтелекту	24	2		2		20
Когнітивний компонент як одна із складових емоційного інтелекту	12	0		2		10
Доцільність розгляду емоційного інтелекту як вирішального фактору успішності самореалізації особистості	10	0		-		10
Поведінковий компонент як одна із складових емоційного інтелекту	24			2		20
Управління емоціями інших людей як засіб конструктивної взаємодії. Сучасні технології розвитку емоційного інтелекту	10	0		-		10
Усього годин	90	4		6		80

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кіл-ть годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Емоційний інтелект як предмет психологічних досліджень	2	2
2.	Емоційний компонент як одна із складових емоційного інтелекту	2	2
3.	Когнітивний компонент як одна із складових емоційного інтелекту	2	0
4.	Доцільність розгляду емоційного інтелекту як вирішального фактору успішності самореалізації особистості	2	0
5.	Поведінковий компонент як одна із складових емоційного інтелекту	2	0
6.	Управління емоціями інших людей як засіб конструктивної взаємодії. Сучасні технології розвитку емоційного інтелекту	2	0
Разом		12	4

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кіл-ть годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Емоційний інтелект як предмет психологічних досліджень	2	-
2.	Емоційний компонент як одна із складових емоційного інтелекту	6	2
3.	Когнітивний компонент як одна із складових емоційного інтелекту	6	2
4.	Доцільність розгляду емоційного інтелекту як вирішального фактору успішності самореалізації особистості	2	-
5.	Поведінковий компонент як одна із складових емоційного інтелекту	4	2
6.	Управління емоціями інших людей як засіб конструктивної взаємодії. Сучасні технології розвитку емоційного інтелекту	4	-
Разом		24	6

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми	Кіл-ть годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Емоційний інтелект як предмет психологічних досліджень	10	10
2.	Емоційний компонент як одна із складових емоційного інтелекту	10	20
3.	Когнітивний компонент як одна із складових емоційного інтелекту	10	10
4.	Доцільність розгляду емоційного інтелекту як вирішального фактору успішності самореалізації особистості	10	10
5.	Поведінковий компонент як одна із складових емоційного інтелекту	10	20
6.	Управління емоціями інших людей як засіб конструктивної взаємодії. Сучасні технології розвитку емоційного інтелекту	10	10
Разом		60	80

7. Методи навчання

Семінарські заняття.

- словесні методи. бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи. ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації);
- практичні методи. виконання тестових завдань..

Практичні заняття.

- наочні методи. ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації);
- практичні методи. виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота.

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль.

- усний контроль, індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль, оцінювання розв'язання ситуаційних завдань за відповідними темами, оцінювання виконання індивідуальних завдань за змістовими модулями;
- тестовий контроль, оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Підсумковий контроль. залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті.

- Оцінка теоретичних знань за темою заняття.
 - методи. оцінювання виконання тестових завдань за відповідною темою
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
 - Оцінка практичних навичок з теми заняття.
 - методи. оцінювання розв'язання ситуаційних завдань за відповідною темою
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка за одне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; наводить доцільні практичні приклади. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у практичному занятті; висловлює власну думку з розв'язання практичних ситуацій. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; показує пасивну роботу на практичних заняттях. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальні завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Здобувачі заочної форми навчання допускаються до участі в екзаменаційній сесії, якщо вони не мають заборгованості за попередній семестр і до початку екзаменаційної сесії виконали види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни (виконання індивідуального завдання).

Залік здійснюється на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії – при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання.

Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з одним десятковим знаком після коми.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методична розробка з навчальної дисципліни
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні завдання за темами дисципліни
- Тестові завдання за темами дисципліни

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Охарактеризуйте основні підходи до визначення поняття «емоційний інтелект» у сучасній психології.
2. Проаналізуйте історію становлення концепції емоційного інтелекту в наукових дослідженнях.
3. Поясніть сутність поняття «емоційна грамотність» та її значення у розвитку особистості.
4. Розкрийте зміст теорії множинності інтелектів Говарда Гарднера та її вплив на розуміння емоційного інтелекту.
5. Визначте роль емоційного інтелекту у структурі професійно важливих якостей спеціаліста.
6. Охарактеризуйте класифікацію емоцій на прості та складні та їх вплив на поведінку людини.
7. Проаналізуйте теорію базових емоцій Пола Екмана та її значення для розуміння емоційної сфери.
8. Поясніть сутність концепції «колеса емоцій» Роберта Плутчика та її практичне застосування.
9. Розкрийте поняття емпатії, рівні її розвитку та особливості емпатійної стійкості особистості.
10. Проаналізуйте взаємозв'язок мотивації досягнення та розвитку емоційного інтелекту.
11. Охарактеризуйте феномен подиву як збудника пізнання та його роль у когнітивному розвитку.
12. Проаналізуйте стадії виникнення подиву та їх значення у формуванні інтересу.
13. Розкрийте сутність моральних, естетичних та інтелектуальних почуттів у структурі емоційного інтелекту.
14. Поясніть значення рефлексії та її основні форми у процесі розвитку емоційного інтелекту.
15. Проаналізуйте роль самооцінки та почуття впевненості/невпевненості у

когнітивному компоненті емоційного інтелекту.

16. Визначте значення управління власними емоціями у професійній діяльності.
17. Проаналізуйте емоційний інтелект як головний інструмент ефективності та успіху керівника.
18. Розкрийте сутність співпереживання як здатності розуміти й підтримувати інших людей.
19. Охарактеризуйте ділову поінформованість як елемент професійної компетентності у взаємозв'язку з емоційним інтелектом.
20. Поясніть стресозахисну та адаптивну функції емоційного інтелекту як інтегральної властивості особистості.
21. Охарактеризуйте основні способи викликання бажаних емоцій та їх роль у поведінці людини.
22. Поясніть сутність прийомів «відключення», «переключення» та «зниження значимості майбутньої діяльності» як методів регуляції емоцій.
23. Проаналізуйте феномен емоційного вигорання та його складові відповідно до моделі К. Маслач – С. Джексон.
24. Розкрийте значення організуючої функції емоцій у поведінці людини.
25. Визначте роль психологічної гнучкості у побудові стосунків та подоланні емоційної напруги.
26. Охарактеризуйте процес усвідомлення власних емоцій та їх аналіз як передумову ухвалення ефективних рішень.
27. Проаналізуйте сучасні практики проживання та вираження емоцій (мистецтво, творчість, письмо, медитація тощо).
28. Поясніть значення майндфулнесу, глибокого дихання та йоги як інструментів зниження напруги у міжособистісній взаємодії.
29. Розкрийте зміст технології ситуативного моделювання та її значення у розвитку емоційного інтелекту.
30. Проаналізуйте роль технології критичного та вітагенного навчання у формуванні емоційної компетентності.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Емоційний інтелект лідера / Деніел Гоулман, Річард Бояціс, Енні Маккі. Київ: Наш формат, 2019. 288 с.
2. Ліза Фельдман Барретт Як народжуються емоції. Таємне життя мозку. Київ: Клуб Сімейного Дозвілля, 2018. 480 с.
3. Деніел Гоулман Емоційний інтелект. Київ: Vivat, 2018. 512 с.
4. Носенко Е. Л. Емоційний інтелект: концептуалізація феномену, основні функції : монографія / Е. Л. Носенко, Н. В. Коврига. Київ : Вища школа, 2003. 159 с.
5. Охорона здоров'я і права людини: ресурсний посібник / ред. Дж. Коен, Т. Езер, П. МакАдамс, М. Мілоф; пер. з англ. Н. Шевчук; наук. ред. укр. версії І. Сенюта. – 5-те вид., доповнене. Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2019. 600 с.
6. Сироїд Т.Л. Міжнародні стандарти в галузі забезпечення права на здоров'я та практика їхнього застосування. Київ, 2021. 166 с.

Додаткова:

1. Шавкун І.Г. Сутність та атрибути комунікації в умовах глобалізації. *Гілея: науковий вісник*. Збірник наукових праць. 2010. Вип. 35. С. 260 - 268. . URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Shavkun/0009005.pdf>
2. Дмитерчук Т. Роль ЗМІ у формуванні іміджу державних службовців в Україні. Науковий блог Національний університет Острозька академія. URL:

<https://naub.oa.edu.ua/2013/rol-zmi-uformuvanni-imidzhu-derzhavnyh-sluzhbovtsiv-v-ukrajini/>.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Актуальні проблеми психології». Наукові праці Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Режим доступу: <http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. Режим доступу: <http://psylib.kiev.ua/>
4. American Psychologist. Journal of American Psychological Association. Режим доступу: <https://www.apa.org/pubs/journals/amp/>
5. Journal of Personality and Social Psychology. Journal of American Psychological Association. Режим доступу: <https://www.apa.org/pubs/journals/psp/>
6. Science: (AAAS). Режим доступу: <http://www.sciencemag.org>
7. Taylor & Francis. Режим доступу: <http://www.informaworld.com>
8. ScienceDirect. Режим доступу: www.sciencedirect.com